

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 17654

Tarih : 29.04.2026

10/4122

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başta Anayasa'nın sosyal devlet ilkesi, yaşam hakkı ve çalışma şartlarını düzenleyen amir hükümleri olmak üzere; Türkiye'nin taraf olduğu ILO'nun 155 ve 161 sayılı iş sağlığı ve güvenliğine dair temel sözleşmeleri ile Avrupa Sosyal Şartı'ndan doğan yükümlülükler çerçevesinde; çalışma yaşamını bir yaşam hakkı krizine sürükleyen yapısal nedenlerin tespiti, çocuk ve göçmen işçiliği sömürsünün sonlandırılması ve iş cinayetlerine karşı kalıcı, kamucu çözüm politikalarının inşa edilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

Kamuran TANHAN
Mardin Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye’de işçi sağlığı ve iş güvenliği sisteminin yapısal sorunları, denetim mekanizmalarının yetersizliği ve cezasızlık kültürü neticesinde iş kazaları; sistematik, önlenemez ve öngörülebilir "iş cinayetlerine" dönüşmüştür. 2026 yılının ilk çeyreğinde derinleşen ekonomik kriz ve güvencesiz çalışma biçimleri, bu tabloyu bir yaşam hakkı ihlali krizine sürüklemiştir.

Türkiye, çalışma hayatında sermaye birikimini insan hayatının önüne koyan bir anlayışın bedelini her gün ağır bir şekilde ödemektedir. 2026 yılı verilerine göre iş cinayetleri durmaksızın artmaktadır: Ocak ayında 155, Şubat ayında 129 ve Mart ayında en az 148 işçi yaşamını yitirmiş; yılın ilk üç ayında toplam can kaybı 432’ye ulaşmıştır. Sadece Mart ayında ölenlerin %18’i inşaat, %16’sı taşımacılık ve %14’ü tarım işkolundadır.

Gayrettepe’de 29 işçinin can verdiği facianın üzerinden iki yıl geçmesine rağmen ailelerin adalet arayışı sürmekte, İliç maden faciası gibi dosyalarda ise bilirkişi skandallarıyla gerçek sorumlular gizlenmektedir.

Bu ülkede çocuklar maruz bırakıldıkları çoklu sorunların yanı sıra işçileştirilmeyle kısıncıyla da karşı karşıyadırlar. Siyasi iktidarın icra birimleri eliyle meşrulaştırılan MESEM uygulamaları, çocukları ucuz ve güvencesiz emek depolarına dönüştürmüştür. Eylül 2023’ten bu yana 18 çocuk MESEM kapsamında, Haziran 2023’ten bugüne ise en az 218 çocuk çalışırken can vermiştir. Bu durum, ILO’nun 182 Sayılı En Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliğinin Yasaklanması Sözleşmesi’nin açık ihlalidir.

Türkiye’de göçmen işçilerin tamamına yakını kayıt dışı sektörlerde, ağır ve tehlikeli işlerde düşük ücretlerle ve güvencesiz çalıştırılmaktadır. Göçmen emeğinin Mart ayında en az 15 göçmen işçi (Suriye, Afganistan, İran vb.) hayatını kaybetmiştir. Antalya’da bir konteyner yangınında hamile bir kadın ve beş çocuğunun ölümü, göçmenlerin barınma ve çalışma koşullarındaki insanlık dışı durumu özetlemektedir.

Araştırma açılmasını zorunlu kılan temel odaklardan biri de yaşadığımız ülkede haftalık 49 saatten fazla çalışma süresiyle Avrupa lideri konumunda olunmasıdır. Bu yoğun tempo; mart ayındaki ölümlerin %19’una sebep olan kalp krizi ve beyin kanamalarını tetiklemektedir.

İSİG Meclisi’nin verilerine göre Türkiye’de iş cinayetlerinde ölenlerin %97,98’i sendikasızdır. İşçilerin örgütlenme hakkı suç sayılmakta; BİRTEK-SEN Genel Başkanı Mehmet Türkmen örneğinde olduğu gibi, hak arayan sendikacılar tutuklanarak işçi sınıfı sessizliğe mahkûm edilmek istenmektedir.

Emekçilerin uğradığı hak gaspına dair son örnek ise Doruk Madencilik işçilerinin Bağımsız Maden-İş öncülüğünde Ankara’da gerçekleştirdiği hak arama eylemleridir. Madenciler; ödenmeyen ücret ve tazminatlarının verilmesini, dayatılan ücretsiz izinlerin kaldırılmasını, işten atılan sendika üyelerinin iadesini ve İSİG kurallarına uygun güvenli bir çalışma ortamının tesis edilmesini talep ederek direnişlerini kazanımla sonuçlandırmışlardır:

Sonuç olarak; iŐeyi maliyet, ölümü ise kader gören bu düzenin deęiŐmesi Őarttır. İŐ cinayetlerini durdurmak bir tercih değil, hukuki bir zorunluluktur. İŐ cinayetlerine zemin hazırlayan taŐeron sistemi, denetimsizlik, çocukların iŐileŐtirilmesi ve sendikal baskıların son bulması; sorumluların caydırıcı Şekilde cezalandırılması amacıyla TBMM çatısı altında kapsamlı bir araştırma yapılması elzendir.

1	SÜMEYYE BOZ ÇAKI	MUŞ	
2	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
3	SERHAT EREN	DİYARBAKIR	
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
9	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	SALİHE AYDENİZ	MARDİN	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	BERDAN ÖZTÜRK	DİYARBAKIR	
15	ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ	BATMAN	
16	CENGİZ ÇİÇEK	İSTANBUL	
17	MEHMET KAMAÇ	DİYARBAKIR	
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	